

আৰ বি আই/২০০৭-২০০৮/২৯৬

ডি বি অ' ডি. নং. এল ই জি. বি চি.৭৫/০৯.০৭.০০৫/২০০৭-০৮

এপ্ৰিল ২৪, ২০০৮

অনুসূচিত বাণিজ্যিক বেংকসমূহ
(আঞ্চলিক গাঁৱলীয়া বেংকৰ বাহিৰে)

মহাশয়,

**বেংকসমূহৰ দ্বাৰা নিয়োজিত ঋণ আদায়কাৰী এজেন্ট সম্পৰ্কে ২০০৭-০৮ ৰ বাৰ্ষিক
নীতিৰ মধ্যকালীন পৰ্য্যবেক্ষণ।**

২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক নীতিৰ মধ্যকালীন পৰ্য্যবেক্ষণ প্ৰতিলিপিৰ ১৭২ আৰু ১৭৩ নং
দফা দ্ৰষ্টব্য (প্ৰতিলিপি সংলগ্ন কৰা হ'ল)। বিগত সময়ছোৱাত বেংকসমূহে নিয়োগ কৰা
ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টসমূহৰ ক্ষেত্ৰত বেংকসমূহৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত বিতৰ্ক আৰু
মোকদ্দমা পৰিপ্ৰেক্ষিতত বেংকখণ্ডৰ সামগ্ৰীক সুনাম বিনষ্টকৰাৰ আশংকা সৃষ্টি হৈছে বুলি
অনুমান কৰাৰ থল আছে। সেয়েহে, ভাৰতৰ বেংকসমূহত ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টৰ
নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত নীতি, ৰীতি আৰু পদ্ধতিৰ পৰ্যালোচনা কৰাৰ প্ৰয়োজন হৈছে। এই
পৰিপ্ৰেক্ষিতত, ৰিজাৰ্ভ বেংকে খচৰা পথোপদেশ জাৰি কৰিছে, যিবোৰ সকলোৰে মন্তব্যৰ
বাবে ৱেব-চাইটত ৰাখি থোৱা হৈছে। বিভিন্ন বেংক/ ব্যক্তি/সংস্থাৰ পৰা গৃহীত প্ৰত্যুত্তৰৰ
ভিত্তিত খচৰা পথোপদেশবোৰ সংশোধন কৰা হৈছে আৰু চূড়ান্ত পথোপদেশবোৰ তলত
দিয়া ধৰণে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে:-

ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টৰ নিয়োজন:-

২. ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টৰ নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত তলত উল্লেখ কৰা নিৰ্দিষ্ট বিবেচনাসমূহ
মানি চলিবলৈ বেংকসমূহক পৰামৰ্শ দিয়া হ'ল,

(i) এই পথোপদেশবোৰত উল্লেখ থকা 'এজেন্ট' হিচাবে বেংকে নিয়োগ কৰা এজেণ্ট
আৰু এজেন্ট/ সংশ্লিষ্ট এজেণ্টৰ কৰ্মচাৰী সকলক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়।

(ii) ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টৰ নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত বেংকসমূহে উপযুক্ত মনোনিবেশিক
পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিব লাগিব, যিটো এনেদৰে গঠিত হ'ব লাগিব যাতে ঋণ আদায়
পদ্ধতিৰ লগত জড়িত সকলো ব্যক্তি তথা অন্যান্য মহলবোৰ সাঙুৰ খাই থাকে। এই
উপযুক্ত মনোনিবেশিক পদ্ধতিটো ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ বীজীয় সেৱাৰ পৰিপত্ৰ
DBOD.No.BP.40/21.04.158/2006-07 দিনাংক নৱেম্বৰ ৩, ২০০৬ যোগে জাৰি
কৰা পথোপদেশৰ লগত মিল খোৱা ধৰণৰ হ'ব লাগিব। ইয়াৰোপৰি সতৰ্কতাৰ খাতিৰত,
এই আদায় পদ্ধতিত এজেন্ট নিয়োজনৰ পূৰ্বতে এজেন্টসকলৰ সত্যাসত্য নিৰূপনৰ ক্ষেত্ৰত

নিশ্চিত হ'ব লাগিব, যিয়ে পূৰ্ব-নিয়োজন আৱক্ষীক পৰীক্ষণ অন্তৰ্ভুক্ত থাকে। বেংকবোৰে যেনে সময় ব্যৱধানত বা অন্তৰালত এজেণ্টবোৰৰ প্ৰাক পৰিচয়ৰ পুণঃ সত্যাপণ অবলম্বন কৰিব তাৰ সিদ্ধান্ত লব পাৰে।

(iii) যথাচিত জাননী আৰু কৰ্তৃত্ব নিশ্চিত কৰিবলৈ বেংকসমূহে ঋণগ্ৰাহকসকলক আদায়কাৰী সংস্থা/ কোম্পানীসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত বিষয়ে অৱগত কৰোৱা উচিত। বিশেষকৈ ঋণ পৰিশোধ সম্পৰ্কীয় গোচৰ সমূহ এই সংস্থা/ কোম্পানীসমূহলৈ দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত এই সম্পৰ্কে ঋণগ্ৰাহকসকল অৱগত হোৱা উচিত। আনহাতে কিছুমান গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত ঋণগ্ৰাহকসকলে আদায়কাৰী এজেন্সীসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃতভাৱে তথ্য লাভ নকৰিব পাৰে। বিভিন্ন কাৰণত এনে তথ্য লাভ নকৰিলে এনে ক্ষেত্ৰত এজেণ্টসকলে বেংকে বা এজেন্সী প্ৰতিষ্ঠান/ কোম্পানীয়ে প্ৰদান কৰা জাননী আৰু কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত পত্ৰ লগত ৰখা উচিত, যাতে ঋণগ্ৰাহকসকলে তেওঁলোকৰ পৰিচয় সঠিকভাৱে পাব পাৰে। আনহাতে আদায়ৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত যদি আদায়কাৰী এজেন্সী সলনি হয়, তেনেক্ষেত্ৰত ঋণগ্ৰাহকক এই বিষয়ে অৱগত কৰোৱা উচিত আৰু নতুন এজেণ্টৰ সম্পৰ্কেও জনোৱা উচিত। এনে ক্ষেত্ৰত নতুন এজেণ্টে পৰিচয় পত্ৰ জাননী আৰু কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত পত্ৰ লগত ৰখা উচিত।

(iv) জাননী আৰু কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত পত্ৰত অন্যান্য বিস্তৃত তথ্যৰ উপৰিও সংশ্লিষ্ট আদায়কাৰী সংস্থাৰ টেলিফোন নম্বৰো থকা উচিত। ঋণ আদায়কাৰী এজেণ্ট আৰু গ্ৰাহকসকলৰ মাজত হোৱা কথা-বতৰাসমূহ যাতে টেপ ৰেকৰ্ডিং কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়, সেইটো বেংকসমূহে নিশ্চিত কৰা উচিত। এনেক্ষেত্ৰত গ্ৰাহকসকল যাতে কোনো কাৰণতে ভীতিগ্ৰস্ত নহয়, তাৰ বাবে বেংকে যথা সম্ভৱ সতৰ্কতামূলক ব্যৱস্থা অৱলম্বন কৰিব লাগে।

(v) বেংকৰ ৱেবচাইটত বেংকে নিয়োগ কৰা আদায়কাৰী এজেন্সী প্ৰতিষ্ঠান/ কোম্পানীসমূহৰ বিষয়ে শেহতীয়া বিস্তৃত তথ্য পাতিবোৰ থকাটো বাঞ্ছনীয়।

(vi) ঋণগ্ৰস্তসকলৰ যিকোনো ধৰণৰ আপত্তি বা অভিযোগৰ ক্ষেত্ৰত সংশ্লিষ্ট বেংকে ইয়াৰ নিষ্পত্তি নোহোৱালৈকে এই সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহ আদায়কাৰী এজেন্সীৰ ওচৰত দাখিল কৰা উচিত নহয়। অৱশ্যে যদিহে ঋণগ্ৰাহকসকলে ধাৰাবাহিকভাৱে ভিত্তিহীন আৰু বিৰক্তিকৰ ধৰণৰ অভিযোগ দাখিল কৰি থাকে বুলি বেংক কৰ্তৃপক্ষ পতিয়ন যায়, তেনেক্ষেত্ৰত বেংকে ঋণ আদায়কাৰী এজেণ্টৰ জৰিয়তে আদায়ৰ প্ৰক্ৰিয়া অব্যাহত ৰাখিব পাৰে। আনহাতে, বিষয়টো বিচাৰাধীন পৰ্যায়ত থাকিলে, বেংক কৰ্তৃপক্ষই সকলোদিশ বিবেচনা কৰি অত্যাধিক সতৰ্কতা অৱলম্বন কৰা উচিত।

(vii) প্ৰতিটো বেংকে আদায় প্ৰক্ৰিয়া সম্পৰ্কীয় অভিযোগ নিষ্পত্তিৰ বাবে এক পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা উচিত। এই পদ্ধতিৰ বিস্তৃত তথ্য পাতি ঋণগ্ৰাহকসকলৰ ওচৰত দাখিল কৰিব লাগে। ওপৰত উল্লেখিত (iii)-ৰ দৰে পৰিশোধ এজেন্সী সম্পৰ্কীয় বিস্তৃত তথ্য পাতিও এই ক্ষেত্ৰত উল্লেখনীয়।

আদায়কাৰী এজেন্সীলৈ উদগনি

(viii) এইটো লক্ষ্য কৰা যায় যে কিছুমান বেংকে আদায়ৰ বাবে অতি কঠোৰ লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰণ কৰাৰ লগতে পৰিশোধকাৰী এজেন্সীলৈ উচ্চ হাৰৰ উদগনি আগবঢ়ায়। এনেধৰণৰ ব্যৱস্থাই ঋণ আদায়কাৰী এজেন্সিসকলক আদায়ৰ বাবে ভীতিজনক আৰু আপত্তিজনক পদ্ধতি অৱলম্বন কৰাত প্ৰৰোচিত কৰিব পাৰে। সেয়েহে এইক্ষেত্ৰত ঋণ আদায়কাৰী এজেন্সিসকলে যাতে আদায় প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত কোনোধৰনৰ অভদ্ৰজনিত আইন বিৰুদ্ধ আৰু আপত্তিজনক আচৰণ নকৰে, সেইটো নিশ্চিত কৰিবলৈ বেংকসমূহক পৰামৰ্শ দিয়া হ'ল।

ঋণ আদায়কাৰী এজেন্সিসকলে অনুসৰণ কৰিবলগীয়া পদ্ধতিসমূহ:-

(ix) এই প্ৰসংগসমূহৰ উল্লেখ লওক (ক) ঋণদাতাসকলৰ বাবে উচিত আচৰণ বিধি সম্পৰ্কীয় পথোপদেশবোৰৰ সন্দৰ্ভত ২০০৩ চনৰ ৫ মে'ত জাৰি কৰা পৰিপত্ৰ DBOD Leg No.BC 104/09.07.007/2002-03 dated May 5,2003.

(খ) বিত্তীয় সেৱাৰ বৰ্হিপ্ৰদান সম্পৰ্কীয় ২০০৫ চনৰ ৩ নৱেম্বৰত পৰিপত্ৰ DBOD. No.BP. 40/21.04.158/2006-07

(গ) ক্রেডিট কাৰ্ড কাৰ্যকৰী সম্পৰ্কীয় ২০০৭ চনৰ ২ জুলাইত জাৰি কৰা পৰিপত্ৰ DBOD.No.BC 17/24.01.011/2007-08. তদুপৰি BCSBI অৰ্থাৎ গ্ৰাহকৰ প্ৰতি বেংকৰ দায়বদ্ধতা সম্পৰ্কীয় আচৰণবিধিৰ ৬ নম্বৰ পেৰাগ্ৰাফৰ প্ৰসংগটো উল্লেখ লওঁক। ঋণ আদায় প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়চোৱাত বেংকসমূহক ওপৰত উল্লেখিত পথোপদেশ, পৰামৰ্শ আৰু বিধিসমূহ মানি চলিবলৈ বেংকসমূহক পৰামৰ্শ দিয়া হৈছে।

ঋণ আদায়কাৰী এজেন্সিসকলৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ

(x) বেংকৰ পৰিচালনা সম্পৰ্কীয় পথোপদেশ আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ বৰ্হিউৎস সম্পৰ্কীয় আচৰণ বিধি সন্দৰ্ভত ২০০৬ চনৰ ৩ নৱেম্বৰত জাৰি কৰা আমাৰ পৰিপত্ৰ DBOD No. BP 40/21.04.158/2006-07 ৰ ৫.৭ নম্বৰ পেৰাগ্ৰাফ অনুসৰি ঋণ আদায়কাৰী এজেন্সিসকল উপযুক্তভাৱে প্ৰশিক্ষিত হোৱা উচিত। নিজৰ দায়িত্ব পালনৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোক যাতে সতৰ্ক আৰু আন্তৰিকতা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সক্ষম হয় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি তেওঁলোকক উপযুক্তভাৱে প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত হোৱাটো বেংকে নিশ্চিত কৰিব লাগে।

(xi) ৰিজাৰ্ভ বেংকে ভাৰতীয় বেংক সংস্থাক IIBF অৰ্থাৎ ভাৰতীয় বেংকিং আৰু বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে পৰামৰ্শ কৰি ঋণ আদায়কাৰী এজেন্সিসকলৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে এক চাৰ্টিফিকেট পাঠ্যক্ৰম প্ৰৱৰ্তন কৰিবলৈ অনুৰোধ জনাইছে। এনেধৰণৰ পাঠ্যক্ৰম প্ৰৱৰ্তন হ'লে, বেংকসমূহে তেওঁলোকৰ ঋণ আদায়কাৰী এজেন্সিসকলে যাতে এবছৰীয়া এই পাঠ্যক্ৰমত প্ৰশিক্ষণ গ্ৰহণ কৰে, সেইটো নিশ্চিত কৰা উচিত। তদুপৰি বেংকে নিয়োগ কৰা সংস্থাৰূপেও এনেধৰণৰ কৰ্মচাৰী নিয়োগ কৰা উচিত, যিসকলে উপৰোক্ত প্ৰশিক্ষণ গ্ৰহণ কৰি প্ৰমাণ পত্ৰ লাভ কৰিছে। দেশৰ ভালেসংখ্যক এজেন্সীত এনেধৰণৰ প্ৰশিক্ষণ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। এই পৰিপ্ৰেক্ষিতত অন্যান্য প্ৰতিষ্ঠান আৰু বেংকৰ নিজা প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়সমূহে ভাৰতীয় বেংকিং আৰু বিত্ত প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰি ঋণ

আদায়কাৰী এজেন্টসকলক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা উচিত, যাতে এনেধৰণৰ প্ৰশিক্ষণৰ মানদণ্ডত এক সমতা স্থাপন হয়। অৱশ্যে প্ৰতিগৰাকী এজেন্টে IIBF য়ে সমগ্ৰ ভাৰতত পৰিচালনা কৰা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হ'ব লাগিব।

বেংক বন্ধকী সম্পত্তিৰ অধিগ্ৰহণ

(xii) মহামান্য উচ্চতম ন্যায়ালয়ত দাখিল হোৱা কিছুমান শেহতীয়া গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে মহামান্য আদালতে এই গোচৰসমূহৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰদান কৰা ৰায়ত কৈছে আমি দেশৰ আইন ব্যৱস্থাৰ অধীন, সেয়েহে, ঋণৰ ধন আদায় বা যান-বাহন জব্দ কৰা সম্পৰ্কীয় কাম-কাজবোৰ আইন ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তেহে সম্পাদন কৰিব লাগে। এই খিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে ২০০২ চনৰ SARFAESI Act আৰু Security Interest (Enforcement Rules 2002) নিয়মাৱলীত আমানতৰ সুদ বলবৎ কৰাৰ বিষয়ৰ লগতে এই সুদ বলবৎ কৰাৰ পিছত স্থায়ী আৰু অস্থায়ী সম্পত্তি নিলাম কৰা সম্পৰ্কীয় বিষয়ৰ কথাও উল্লেখ কৰা আছে। সেয়েহে আদালতৰ হস্তক্ষেপ নোহোৱাকৈ বলবৎ কৰিব খোজা প্ৰতিভূতি স্বার্থ (Security Interest) বেংক সমূহে সংশ্লিষ্ট আইনৰ অধীনস্থ আইনী উপায়বোৰৰ অৱলম্বনত সিদ্ধি কৰাটো বাঞ্ছনীয়।

(xiii) বেংকসমূহৰ ঋণগ্ৰাহকসকলৰ সৈতে চুক্তিত পুনৰ অধিগ্ৰহণ সম্পৰ্কীয় দফাত অন্তৰ্ভুক্ত থাকিলে, তেওঁলোকৰ অধিকাৰ কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ এনেধৰণৰ দফাত বেংকসমূহে নিৰ্ভৰ কৰিব পাৰে। এই ক্ষেত্ৰত এই দফা যাতে আইনগতভাৱে বৈধ আৰু ভাৰতীয় চুক্তি আইনৰ সুবিধাসমূহে যাতে ইয়াত আখৰে আখৰে পালন কৰা হয়, সেইটো বেংকসমূহে নিশ্চিত কৰা উচিত। আনহাতে চুক্তি কাৰ্যকৰী কৰাৰ সময়ত এই দফাৰ বিষয়ে ঋণগ্ৰহণক স্পষ্টভাৱে অৱগত কৰোৱা উচিত। চুক্তিৰ নিয়মাৱলীসমূহ আদায়নীতিৰ আধাৰত হোৱা উচিত আৰু ইয়াত এই সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহ উল্লেখ থাকিব লাগিব; (ক) অধিগ্ৰহণৰ পূৰ্বে জাননীৰ কাৰ্যকাল। (খ) যি পৰিস্থিতিৰ অধীনত জাননীৰ কাৰ্যকাল অধিত্যাগ কৰিব পৰা যায়। (গ) প্ৰতিভূতি অধিগ্ৰহণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা পদ্ধতি। (ঘ) সম্পত্তিৰ নিলাম/ বিক্ৰীৰ পূৰ্বে আদায়ৰ বাবে ঋণগ্ৰাহকক অন্তিম সুবিধা দিয়াৰ ব্যৱস্থা। (ঙ) সম্পত্তিৰ বিক্ৰী/ নিলামৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা পদ্ধতি।

লোক আদালত মঞ্চৰ ব্যৱহাৰ

(xiv) মহামান্য উচ্চতম ন্যায়ালয়ে এইবুলিও ৰায়দান কৰিছে যে ১০ লাখ টকাতকৈ কম পৰিমাণৰ ঋণ, ব্যক্তিগত ঋণ, ক্রেডিট কাৰ্ড ঋণ আৰু ঋণ আদিৰ ক্ষেত্ৰত গোচৰসমূহ লোক আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰিব পৰা যায়। এই সন্দৰ্ভত ২০০৪ চনৰ ৩ আগষ্টৰ পৰিপত্ৰ DBOD. No.Leg BC.21/09.06.002/2004-05 খনৰ বিষয়ে মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰা হ'ল। ইয়াত বেংক কৰ্তৃপক্ষক ঋণ আদায়ৰ বাবে লোক আদালতৰ মঞ্চক ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছে। মহামান্য উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ পৰামৰ্শ অনুযায়ী বেংকসমূহক ১০ লাখ টকাতকৈ কম পৰিমাণৰ ব্যক্তিগত ঋণ, ক্রেডিট কাৰ্ড ঋণ, গৃহঋণ আদিৰ ক্ষেত্ৰত লোক আদালতৰ মঞ্চক ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰা হৈছে।

ঋণ পৰামৰ্শ দাতাৰ সেৱা গ্ৰহণ

(xv) কোনো নিৰ্দিষ্ট ঋণগ্ৰাহকক যদি সহানুভূতিৰ দৃষ্টিভংগীৰে চাব পৰা যায় বুলি যোগ্য বিবেচনা কৰা হয়, তেনেক্ষেত্ৰত বেংক কৰ্তৃপক্ষই সেই ঋণগ্ৰাহকক উপযুক্ত পৰামৰ্শ দিয়াৰ বাবে ঋণ পৰামৰ্শদাতাৰ সেৱা গ্ৰহণ কৰিব পৰাকৈ এক পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিব পাৰে।

বেংক/ ইয়াৰ ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত অভিযোগ

৩. বেংকসমূহ তেওঁলোকৰ এজেন্টৰ কাম-কাজৰ বাবে প্ৰধানকৈ দায়বদ্ধ। সেয়েহে আদায় প্ৰক্ৰিয়াত জড়িত এজেন্টসকলে যাতে এই ক্ষেত্ৰত BCSBI বিধিকে ধৰি উপৰোক্ত পথোপদেশ আৰু নিৰ্দেশাৱলী কঠোৰভাৱে মানি চলে, সেইটো বেংক কৰ্তৃপক্ষই নিশ্চিত কৰা উচিত।

৪. বেংকৰ ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টসকলৰ বিৰুদ্ধে উপৰোক্ত নিৰ্দেশাৱলীৰ উলংঘন আৰু আপত্তিজনক কাম-কাজত লিপ্ত হোৱা বুলি ৰিজাৰ্ভ বেংকত অভিযোগ দাখিল কৰা হ'লে, সেই অভিযোগ গুৰুত্বসহকাৰে গ্ৰহণ কৰা হ'ব। এনেক্ষেত্ৰত ৰিজাৰ্ভ বেংকে কোনো নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলত এক সীমিত সময়ৰ বাবে সংশ্লিষ্ট বেংকৰ ওপৰত ঋণ আদায়কাৰী এজেন্ট নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰিব পাৰে। উপৰোক্ত নিৰ্দেশাৱলী উলংঘনৰ পুনৰাবৃত্তি হৈ থাকিলে, ৰিজাৰ্ভ বেংকে এনে নিষেধাজ্ঞাৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰাৰ বিষয়ে বিবেচনা কৰিব পাৰে। আনহাতে পৰিশোধ প্ৰক্ৰিয়া সম্পৰ্কীয় নীতি, কাম-কাজ আৰু পদ্ধতিৰ ক্ষেত্ৰত কোনো বেংক বা ইয়াৰ সঞ্চালক/ বিষয়া আদিৰ বিৰুদ্ধে উচ্চতম ন্যায়ালয় বা উচ্চ ন্যায়ালয়ে কোনো সমালোচনামূলক ৰায় প্ৰদান কৰিলে বা শাস্তিমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিলে এই সন্দৰ্ভত তদাৰকীমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পৰা যায়।

৫. ঋণ পৰিশোধ প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ছোৱাত স্বাভাৱিকতে বেংক কৰ্তৃপক্ষই তেওঁলোকৰ কৰ্মচাৰীসকলে যাতে উপৰোক্ত পথোপদেশ মানি চলে সেইটো নিশ্চিত কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

নিয়মীয়া পৰ্যবেক্ষণ

৬. বেংকে নিয়োগ কৰা ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টসকলক পদ্ধতিৰ নিয়মীয়া পৰ্যবেক্ষণৰ বাবে পৰামৰ্শ দিয়া হ'ল। অভিজ্ঞতাৰ পৰা শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি পথোপদেশবোৰ উন্নত কৰাৰ বাবে ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ ওচৰত পৰামৰ্শ আগবঢ়াবলৈ উপদেশ দিয়া হ'ল।

আপোনাৰ বিশ্বাসী

(প্ৰশান্ত ছাৰণ)

ভাৰতপ্ৰাপ্ত মুখ্য মহা প্ৰৱন্ধক।

২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক নীতিৰ মধ্যকালীন পৰ্যালোচনাৰ ১৭২ আৰু ১৭৩ নং দফাৰ
উদ্ধৃতি

বেংকে নিয়োগ কৰা ঋণ আদায়কাৰী এজেন্ট

১৭২. বিগত সময়ছোৱাত বেংকে নিয়োগ কৰা ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টসকলৰ বিৰুদ্ধে বিভিন্ন অভিযোগ উত্থাপিত হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এইটো অনুমান কৰা হৈছে যে এই বিষয়টোৰ সন্দৰ্ভত হোৱা নেতিবাচক প্ৰচাৰে সামগ্ৰিকভাৱে বেংকিং খণ্ডৰ খ্যাতি আৰু বিশ্বাসযোগ্যতাত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে। সেয়েহে ভাৰতত বেংকৰ ঋণ আদায়কাৰী এজেন্ট নিযুক্তিৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ সৈতে জড়িত নীতি কাৰ্যব্যৱস্থা আৰু পদ্ধতিসমূহৰ পৰ্যালোচনাৰ জৰুৰীভাৱে প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। সেই মৰ্মে ঋণ আদায়কাৰী এজেন্ট নিয়োগৰ সময়ত সু-নিৰ্দিষ্ট বিবেচনাসমূহ অনুসৰণ কৰিবলৈ বেংক কৰ্তৃপক্ষক আহ্বান জনোৱা হৈছে।

১৭৩. বেংকৰ ঋণ আদায়কাৰী এজেন্টৰ বিৰুদ্ধে আপত্তিজনক কাম-কাজত লিপ্ত হোৱা বুলি ৰিজাৰ্ভ বেংকে অভিযোগ পালে, এনে অভিযোগ গুৰুত্ব সহকাৰে গ্ৰহণ কৰা হ'ব। এনেক্ষেত্ৰত ৰিজাৰ্ভ বেংকে সংশ্লিষ্ট বেংকৰ ঋণ আদায়কাৰী এজেন্ট নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত সাময়িক ভাৱে নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰিব পাৰে (আনকি ধাৰাবাহিকভাৱে এনেধৰণৰ অভিযোগ আহি থাকিলে স্থায়ী নিষেধাজ্ঞাও জাৰি কৰা হ'ব পাৰে)। বিশেষকৈ উচ্চ ন্যায়ালয় বা উচ্চতম ন্যায়ালয়ে যিবোৰ বেংক বা ইয়াৰ সঞ্চালক/বিষয়াসকলৰ বিৰুদ্ধে ঋণ আদায় সম্পৰ্কীয় আপত্তিজনক কাম-কাজৰ বাবে সমালোচনামূলক মন্তব্য আগবঢ়াইছে, সেইবোৰ বেংকৰ বিৰুদ্ধে এনে নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰা হ'ব পাৰে। এই সন্দৰ্ভত ২০০৭ চনৰ ১৫ নৱেম্বৰৰ ভিতৰত কাৰ্য্যকৰী পৰিপত্ৰ জাৰি কৰা হ'ব।